

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2011. gada 6. septembrī*

Lieta C-398/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Østre Landsret* (Dānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 12. oktobrī un kas Tiesā registrēts 2009. gada 14. oktobrī, tiesvedībā

Lady & Kid A/S,

Direct Nyt ApS,

A/S Harald Nyborg Isenkram- og Sportsforretning,

KID-Holding A/S

pret

Skatteministeriet.

* Tiesvedības valoda — dāņu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Tizzano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], K. Šimans [*K. Schiemann*] un D. Švābi [*D. Šváby*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Safjans [*M. Saffjan*] (referents), M. Bergere [*M. Berger*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerālvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],
sekretāre R. Šereša [*R. Șereș*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 28. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Lady & Kid A/S* u.c. vārdā — H. Peits [*H. Peytz*], *advokat*,

— Dānijas valdības vārdā — T. Vinklers [*T. Winkler*], pārstāvis, kam palīdz S. Füleholms [*S. Fugleholm*], *advokat*,

— Eiropas Komisijas vārdā — R. Liāls [*R. Lyal*] un N. Fengers [*N. Fenger*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2010. gada 7. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretējamas Kopienu tiesības nepamatotu maksājumu atgūšanas jomā.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību *Lady & Kid A/S, Direct Nyt ApS* (turpmāk tekstā — “*Direct Nyt*”), *A/S Harald Nyborg Isenkram- og Sportsforretning* (turpmāk tekstā — “*Harald Nyborg*”) un *KID-Holding A/S* prasībā pret *Skatteministeriet* (Nodokļu ministrija) par atteikumu tām atmaksāt nodokli, kas iekasēts, pārkāpjot Kopienas tiesības (turpmāk tekstā — “prettiesiskais nodoklis”).

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Ar 1987. gada 18. decembra likumu Nr. 840 Dānijas Karaliste kopš 1988. gada 1. janvāra bija ieviesusi darba devēju nodokli, kurš ir pazīstams kā “iemaksa darba tirgus atbalstam” (*arbejmarkedsbidrag*, turpmāk tekstā — “*AMBI*”). *AMBI*, kura likme bija 2,5 %, aprēķina bāze principā bija tāda pati kā pievienotās vērtības nodoklim (turpmāk tekstā — “*PVN*”). Tomēr tā netika maksāta brīdī, kad preces tiek ievestas Dānijas teritorijā, bet gan iekasēta attiecībā uz šo pēdējo pārdošanas cenas kopsummā brīdī, kad tās tiek pirmo reizi pārdotas šajā teritorijā.

- 4 Apmaiņā pret *AMBI* ieviešanu tika atceltas vairākas darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas, kuras Dānijas uzņēmumiem apmēram DKK 10 300 apmērā bija jāmaksā par katru uz pilnu laiku nodarbinātu darbinieku.
- 5 Šīs nodokļu reformas mērķis bija izbeigt saikni starp veicamajām iemaksām un darbinieku skaitu, lai veicinātu attīstību un sekmētu nodarbinātību, tai pat laikā neietekmējot valsts finanses.
- 6 *AMBI* no Dānijas uzņēmumiem tika iekasētas laika posmā no 1988. gada 1. janvāra līdz 1991. gada 31. decembrim, jo ar 1991. gada 21. decembra likumu 1987. gada 18. decembra Likums Nr. 840 kopš 1992. gada 1. janvāra ir atcelts.
- 7 1989. gadā importētāji uzņēmumi apstrīdēja *AMBI* likumību *Østre Landsret* [Austrumu apgabaltiesā], kura uzskatīja par vajadzīgu vaicāt Tiesai par *AMBI* saderīgumu ar Kopienas tiesībām. Atbildot 1992. gada 31. marta spriedumā lietā C-200/90 *Dansk Denkvit un Poulsen Trading (Recueil, I-2217. lpp.)*, Tiesa nosprieda, ka Padomes 1977. gada 17. maija Sestās direktīvas 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem — Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 9. nod., 1. sēj., 23. lpp.), 33. pantā ir aizliegts tāds nodoklis kā *AMBI*, jo šāds nodoklis:
 - tiek iekasēts gan par ar PVN apliekamiem darījumiem, gan par citiem ražošanas vai tirdzniecības darījumiem, kas ir pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;
 - PVN maksātāju uzņēmumu gadījumā tiek iekasēts, pamatojoties uz tādu pašu aprēķina bāzi, kādu izmanto PVN, proti, kā procenti no pārdošanā gūtās summas, no kuras atskaitīta veikto pirkumu summa;

- atšķirībā no PVN tiek maksāts nevis importēšanas brīdī, bet gan iekasēts no importēto preču pārdošanas cenas kopsummas brīdī, kad tās pirmoreiz tiek pārdotas attiecīgajā dalībvalstī;
- atšķirībā no PVN tie rēķinā nav jānorāda atsevišķi, un
- tiek iekasēts līdztekus PVN.

8 Šā sprieduma dēļ, lai precizētu prettiesiski iekasēto *AMBI* atmaksāšanas kārtību, 1992. gada 20. maijā tika pieņemts Likums Nr. 389, kurš stājās spēkā 1992. gada 22. maijā. Tajā tostarp ir noteikts:

“1. pants

Jautājumu par to, vai un attiecīgajā gadījumā — cik lielā mērā ir tiesības uz atmaksu vai kompensāciju saistībā ar summām, kas samaksātas Valsts kasē saskaņā ar 1987. gada 18. decembra Likumu Nr. 840 par iemaksām darba tirgus atbalstam, tā redakcijā ar izdarītajiem grozījumiem, izlemj saskaņā ar Dānijas tiesību vispārējām normām.

2. pants

[..]

2. Atprasītā summa ir jāprecizē un jāpamato, turklāt pieteikumam jāpievieno dokumenti, kas ļauj konstatēt, vai tās maksātājam ir radušies zaudējumi.

[..]”

- 9 1992. gada 20. maija Likums Nr. 389 tika papildināts ar 1996. gada 10. jūlija Instrukciju Nr. 122, kurā atmaksāšanas prasījumu izskatīšanai iestādēs tika noteikti nosacījumi, kuriem ir jāatbilst importētājam uzņēmumam, proti:
- uzņēmumam jābūt patiesi konkurējušam ar Dānijas līdzvērtīgu preču ražotājiem;
 - uzņēmuma ietaupījumiem no sociālās apdrošināšanas u.tml. iemaksām jābūt mazākiem par tā samaksātajām *AMBI* summām;
 - uzņēmuma konkurētspējai reformas rezultātā jābūt kļuvušai sliktākai, proti, jābūt Dānijas precēm ar dārgām darbaspēka izmaksām, tādējādi, lai darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksu ziņā Dānijas uzņēmums būtu ietaupījis vairāk nekā importētājs uzņēmums saistībā ar konkurējošajām precēm;
 - sociālās apdrošināšanas iemaksu ziņā Dānijas konkurentiem jābūt ietaupījušiem ievērojami vairāk, nekā tie ir samaksājuši *AMBI*;
 - konkurētspējas pasliktinājumam jābūt ievērojamam, un
 - *AMBI* nav jābūt pārnestai, paaugstinot cenas.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 10 Prasītājas pamata lietā, kuras visas nodarbojas ar mazumtirdzniecību, laikā no 1997. gada līdz 1998. gadam *København Byret* [Kopenhāģenas pilsētas tiesā] cēla prasības pret *Skatteministeriet*, lai panāktu, ka tiek atcelti lēmumi, ar kuriem noraidīti to lūgumi atmaksāt prettiesiski iekasēto *AMBI*. Tām adresētais atmaksāšanas atteikums tika pamatots ar apstākli, ka no darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksu atcelšanas izrietošais ietaupījums šiem uzņēmumiem laikā, kad tie bija apliekami ar *AMBI*, esot bijis lielāks nekā *AMBI* samaksātās summas un ka tādēļ minēto uzņēmumu maksātā *AMBI* tiem esot pilnībā atlīdzināta.
- 11 Ar *København Byret* 2002. gada 16. decembra spriedumu prasības visās četrās lietās tika noraidītas. Tad, 2003. gada 13. janvārī, prasītājas pamata lietā iesniedza apelācijas sūdzību *Østre Landsret*.
- 12 No lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet:
 - *KID-Holding A/S* ar tirdzniecības nosaukumu *Daells Varehus* pārvaldīja lielveikalus, kuros tika piedāvāts plašs preču klāsts, tostarp arī importētas tekstilpreces. Šī sabiedrība samaksāja *AMBI* DKK 20053556 apmērā un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksās ietaupīja DKK 23151291.
 - *Lady & Kid A/S* pārvaldīja zemo cenu veikalus ar nosaukumiem *Daells Discount A/S* un *Madeleine*, kuros tika piedāvāta ierobežota *Daells Varehus* preču klāsta izvēle, lielākoties tekstilizstrādājumi. Šī sabiedrība samaksāja *AMBI* DKK 779986 apmērā un tajā pašā laikā posmā darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksās ietaupīja DKK 1872901.

— *Harald Nyborg* pārvaldīja vairākus lielveikalus, kuros tostarp tika piedāvāti metālizstrādājumi, sporta aprīkojums, auto piederumi un lauksaimniecības aprīkojums. Šī sabiedrība samaksāja *AMBI* DKK 5 333 609 apmērā un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksās ietaupīja DKK 3 322 105.

— *Direct Nyt* nodarbojās vienīgi ar importētu preču pārdošanu pa pastu. Šī sabiedrība samaksāja *AMBI* DKK 709 933 apmērā un apmaiņā pret šo maksājumu darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksās tā neko neietaupīja, jo tai nebija darbinieku.

13 *Østre Landsret* notiekošajā tiesvedībā *Skatteministeriet* atzina, ka *Harald Nyborg* un *Direct Nyt* zināmā mērā tirgoja ar darbaspēka izmaksu ziņā sadārdzinātām Dānijas precēm konkurējošas importa preces, ka darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksu atcelšanas rezultātā darbaspēka izmaksu ziņā sadārdzināto Dānijas preču cenas netika ietekmētas un tādēļ abi uzņēmumi konkurences dēļ nevarēja paaugstināt cenas atbilstoši ar *AMBI* saistītajām papildu izmaksām. Turklāt, uzskatīdama, ka *AMBI* neesot pārnesta uz citiem subjektiem, *Skatteministeriet* nolēma atmaksāt *AMBI* šiem uzņēmumiem attiecīgi DKK 760 349 apmērā kopā ar piemērojamajiem procentiem un DKK 319 469 apmērā arī kopā ar piemērojamajiem procentiem.

14 Šīs pašas tiesvedības gaitā pamata prāvas dalībnieki piekrita arī, ka 35 % no *Harald Nyborg* iepirkta bija importētas preces un ka 84 % no šā uzņēmuma samaksātajām *AMBI* attiecās uz šīm precēm, kā arī ka 40 % no *Daells Varehus* iepirkta bija importētas preces un ka 94 % no šā pēdējā uzņēmuma samaksātajām *AMBI* attiecās uz šīm precēm. Minētie lietas dalībnieki tāpat atzina, ka agrākās darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas gan importēto, gan Dānijas preču tirdzniecību apgrūtināja proporcionāli vienādā apmērā.

- 15 Tā kā prasītājas pamata prāvā šaubās par valsts tiesību un *Skatteministeriet* noraidošo nolēmumu saderīgumu ar Kopienu tiesībām, *Østre Landsret* uzskata par vajadzīgu lūgt Tiesu interpretēt Kopienu tiesības nepamatotu maksājumu atgūšanas jomā. Tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Tiesas 1997. gada 14. janvāra spriedums apvienotajās lietās no C-192/95 līdz C-218/95 *Comateb* u.c. (*Recueil*, I-165. lpp.) ir jāinterpretē tādējādi, ka prettiesiskā nodokļa pārvešana uz precī nozīmē, ka šis nodoklis tiek pārvests uz preces pircēju šajā konkrētajā komercdarījumā, vai arī pārvešana cenās var notikt, to pārnesot arī uz citu preču cenām gluži citos komercdarījumos vai nu pirms, vai pēc attiecīgās preču pārdošanas, piemēram, tādējādi, ka četru gadu laikā īstenotā pārvešana saistībā ar daudzām preču, tostarp importēto un neimportēto preču, grupām tiek vērtēta kopumā?

- 2) Vai Kopienu tiesību jēdziens “pārvešana” ir jāsaprot tādējādi, ka prettiesisks nodoklis, kas iekasēts saistībā ar preču pārdošanu, ir uzskatāms par pārvestu vienīgi gadījumā, ja preces cena ir augstāka par cenu, kas tai bijusi tieši pirms šā nodokļa noteikšanas, vai tomēr minēto nodokli var uzskatīt par pārvestu arī tad, ja vienlaikus ar tā noteikšanu to maksājošais uzņēmums ir guvis ietaupījumu no citiem obligātajiem maksājumiem, ar kuriem tas aplikts cita pamata dēļ, un tādēļ savas cenas nav mainījis?

- 3) Vai Kopienu tiesību jēdziens “nepamatota iedzīvošanās” ir jāsaprot tādējādi, ka prettiesiska nodokļa, kas iekasēts kādas preces pārdošanā, atmaksa var radīt nepamatotu iedzīvošanos gadījumā, ja uzņēmums pirms vai pēc ar nodokli aplikamās preces pārdošanas ir guvis ietaupījumu citu obligāto maksājumu, ar kuriem tas aplikts cita pamata dēļ, atcelšanas rezultātā, ja tiek pieņemts, ka šo citu

obligāto maksājumu atcelšana ir labvēlīga arī citiem uzņēmumiem, tostarp tiem, kuri prettiesisko nodokli nemaksāja vai to maksāja mazākā apmērā?

- 4) Ja tiek pieņemts, ka prettiesiskais nodoklis savas struktūras dēļ ir izraisījis, ka preces importējošie uzņēmumi nodokļos maksāja proporcionāli lielāku summu nekā galvenokārt pašmāju preces pārkošie uzņēmumi, un vienlaikus ar prettiesiskā nodokļa noteikšanu ir ticis atcelts cits likumīgs obligātais maksājums, kas tika iekasēts uz citiem pamatiem un abu veidu uzņēmumus ietekmēja proporcionāli vienādi neatkarīgi no to iepirkumu sastāva, tad Tiesai tiek lūgts viest skaidrību šādos jautājumos:
- a) vai Kopienas tiesībās ir atļauts pilnīgi vai daļēji atteikties atmaksāt prettiesisku nodokli preces importējošam uzņēmumam, aizbildinoties ar tā pārvešanu un nepamatotu iedzīvošanos, tiktāl, ciktāl atteikuma dēļ uzņēmums, ņemot vērā, ka tas ir samaksājis proporcionāli lielāku prettiesiskā nodokļa summu nekā līdzvērtīgas preces pašmāju tirgū pārkošs analogs uzņēmums, reformas un atmaksas atteikuma rezultātā, pārējiem nosacījumiem esot vienādiem, nonāk par galvenokārt pašmāju preces pārkošu analogisku uzņēmumu situāciju nelabvēlīgākā situācijā;
 - b) vai ir uzskatāms, ka prettiesiskā nodokļa atmaksa iepriekš minētajā situācijā var radīt “nepamatotu iedzīvošanos” un tādēļ var tikt atteikta, ja atmaksa — pat gadījumā, ja nodoklis tiek uzskatīts par pārnestu, — ir vajadzīga, lai radītu tādu situāciju, kurā nodokļu reformas sekas, kad atmaksāšana ir pabeigta un pārējie nosacījumi neatšķiras, ir vienādas attiecībā uz preces importējošajiem uzņēmumiem un pašmāju preces pārkošajiem uzņēmumiem;

- c) vai šādā situācijā atmaksas atteikums, kura rezultātā galvenokārt pašmāju preces pārkošie uzņēmumi gūst priekšrocības salīdzinājumā ar preces galvenokārt importējošajiem uzņēmumiem, kā citādi ir pretrunā Kopienų tiesībām, tostarp vienlīdzīgas attieksmes principam, un

- d) vai no atbildes uz trešo prejudiciālo jautājumu izriet, ka nepamatotas iedzīvošanās dēļ nevar atteikt nepamatoti samaksātā nodokļa atmaksu, ja ar šādu atmaksu vienīgi tiek izlīdzinātas galvenokārt pašmāju preces pārkošo uzņēmumu priekšrocības salīdzinājumā ar tiem, kuri galvenokārt nodarbojas ar importēšanu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro un trešo jautājumu

- ¹⁶ Jāuzskata, ka vispirms un kopīgi iztirzājamajos otrajā un trešajā jautājumā tiek vaicāts, vai nepamatotu maksājumu atgūšanas gadījumā nodokļa maksātāja nepamatotu iedzīvošanos var radīt tikai prettiesiskā nodokļa pārņemšana, paaugstinot to preču, saistībā ar kuru pārdošanu minētais nodoklis ir iekasēts, pārdošanas cenu vien, vai nepamatota iedzīvošanās var vienlīdz izrietēt arī no ietaupījuma, kas radies, vienlaicīgi atceļot citus obligātos maksājumus, kas iekasēti cita pamata dēļ, pat ja nodokļa maksātājs nebūtu mainījis savas pārdošanas cenas.

- 17 Šajā ziņā jāatgādina, ka tiesības uz nodokļu, kurus kāda dalībvalsts iekasējusi, pār-
kāpjot Savienības tiesību normas, atmaksāšanu izriet no attiecīgajām personām Sa-
vienības tiesību normās, kurās šādi nodokļi ir aizliegti, piešķirtajām tiesībām un tās
papildina. Tādēļ dalībvalstij principā ir jāatmaksā obligātie maksājumi, kas iekasēti,
pārkāpjot Savienības tiesības (skat. 1983. gada 9. novembra spriedumu lietā 199/82
San Giorgio, Recueil, 3595. lpp., 12. punkts; 2000. gada 21. septembra spriedumu ap-
vienotajās lietās C-441/98 un C-442/98 *Michailidis, Recueil*, I-7145. lpp., 30. punkts;
2008. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-309/06 *Marks & Spencer*, Krājums, I-2283. lpp.,
35. punkts, kā arī 2010. gada 28. janvāra spriedumu lietā C-264/08 *Direct Parcel Dis-
tribution Belgium*, Krājums, I-731. lpp., 45. punkts).
- 18 Tomēr, paredzot izņēmumu no principa, ka ar Savienības tiesībām nesaderīgi nodokļi
ir jāatmaksā, nepamatoti iekasēta nodokļa atmaksa var tikt atteikta, ja tās rezultātā
tiesību subjekti nepamatoti iedzīvotos. Tādēļ, lai aizsargātu Savienības tiesību sistēmā
šajā jomā garantētās tiesības, pretrunā Savienības tiesībām iekasēto nodokļu, node-
vu un obligāto maksājumu atmaksāšana nav obligāta, ja tiek konstatēts, ka persona,
kurai šie maksājumi bija jāveic, tos faktiski ir pārnēsus uz citiem subjektiem (skat.
iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Comateb u.c.*, 21. punkts).
- 19 Proti, šādos apstākļos nepamatoti saņemto nodokli sedz nevis saimnieciskās darbī-
bas subjekts, bet gan pircējs, uz kuru tas ticis pārnests. Tādēļ atmaksāt saimnieciskās
darbības subjektam nodokļa summu, ko tas jau pārnēsis uz pircēju, būtu tas pats, kas
tam samaksāt divkārti, un to varētu uzskatīt par “nepamatotu iedzīvošanos”, tādējādi
gan nekādi nenovēršot nodokļa prettiesiskuma sekas attiecībā pret pircēju (iepriekš
minētais spriedums apvienotajās lietās *Comateb u.c.*, 22. punkts).
- 20 Tomēr, tā kā šāds atteikums atmaksāt nodokli, ar kuru aplikta preču tirdzniecība, ir
no Savienības tiesību sistēmas izrietošu subjektīvu tiesību ierobežojums, tas jāinter-
pretē šauri. Tādēļ tieša nepamatoti samaksātā nodokļa pārņemšana uz pircēju ir vie-
nīgais izņēmums no tiesībām uz tādu nodokļu, kas ir iekasēti, pārkāpjot Savienības
tiesības, atmaksāšanu.

- 21 Tiesa ir vienlīdz noteikusi, ka pat gadījumā, ja tiek konstatēts, ka nepamatoti samaksātā nodokļa nasta ir tikusi pārnesta uz trešajām personām, tā atmaksāšana saimnieciskās darbības subjektam var arī neradīt šā pēdējā nepamatotu iedzīvošanos, jo, minētā nodokļa summu iekļaujot noteiktajās cenās, tam var rasties ar tā noieta apjoma samazināšanos saistīts kaitējums (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Comateb* u.c., 29.–32. punkts, un apvienotajās lietās *Michailidis*, 34. un 35. punkts, kā arī 2003. gada 2. oktobra spriedumu lietā C-147/01 *Weber's Wine World* u.c., *Recueil*, I-11365. lpp., 98. un 99. punkts).
- 22 Gluži tāpat lūgumu atmaksāt prettiesisku nodokli dalībvalsts nedrīkst noraidīt ar aizbildinājumu, ka minētā nodokļa summa ir finansiāli tikusi izlīdzināta, atceļot kādu likumīgu obligāto maksājumu par līdzvērtīgu summu.
- 23 Proti, lai arī prettiesiska nodokļa atmaksāšana saimnieciskās darbības subjektam, kurš tā summu ir pārnesis uz saviem klientiem, pastāvot iepriekš izklāstītajiem nosacījumiem, var radīt šā saimnieciskās darbības subjekta nepamatotu iedzīvošanos, tā tas nav gadījumā, kad saistībā ar Savienības tiesībām pretrunā esoša nodokļa noteikšanu it kā tiekot atcelti citi nodokļi.
- 24 Šāda atcelšana tiek veikta atbilstoši izvēlei, ko nodokļu jautājumos izdara dalībvalsts un kas atbilst tās vispārīgajai politikai ekonomiskajos un sociālajos jautājumos. Šādai izvēlei var būt visdažādākās sekas, kas neatkarīgi no iespējamajām grūtībām noteikt, vai un cik lielā mērā nodoklis patiešām gluži vienkārši aizstājis kādu citu maksājumu, liedz prettiesiska nodokļa atmaksāšanu šādā kontekstā uzskatīt par nepamatotu iedzīvošanos radošu.
- 25 Secināto neatspēko arī 1979. gada 26. jūnija spriedums lietā 177/78 *McCarren* (*Recueil*, 2161. lpp.) un 1983. gada 13. decembra spriedums lietā 222/82 *Apple and Pear Development Council* (*Recueil*, 4083. lpp.). Proti, lai arī minētā sprieduma lietā

McCarren 25. punktā un minētā sprieduma lietā *Apple and Pear Development Council* 41. punktā Tiesa nav izslēgusi, ka valsts tiesa, piemērojot pašmāju tiesības, prettiesiska nodokļa atmaksāšanu var liegt arī kāda cita ar tā pārvešanu nesaistīta iemesla dēļ, nepamatoti samaksātā nodokļa tieša pārvešana uz pircēju, kā izriet no šā sprieduma 20. punkta, ir vienīgais izņēmums no tiesībām uz tādu nodokļu, kas ir iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības, atmaksāšanu.

26 Tādēļ uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka nepamatotu maksājumu atgūšana var radīt nepamatotu iedzīvošanos vienīgi gadījumā, ja summas, ko nodokļa maksātājs nepamatoti samaksājis kā nodokli, kas kādā dalībvalstī tiek iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, ir tikušas tieši pārnestas uz pircēju. Tādēļ Savienības tiesībās ir aizliegts kādai dalībvalstij atteikties atmaksāt prettiesisku nodokli ar aizbaidinājumu, ka nodokļa maksātāja nepamatoti samaksātās summas ir tikušas izlīdzinātas ar ietaupījumu, kas rodas, vienlaicīgi atceļot citus obligātos maksājumus, jo šāds izlīdzinājums no Savienības tiesību viedokļa nav uzskatāms par nepamatotu iedzīvošanos saistībā ar šo nodokli.

27 Ņemot vērā atbildi, kas sniegta uz otro un trešo jautājumu, uz pirmo un ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

28 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Savienības tiesību normas par nepamatotu maksājumu atgūšanu ir jāinterpretē tādējādi, ka nepamatotu maksājumu atgūšana var radīt nepamatotu iedzīvošanos vienīgi gadījumā, ja summas, ko nodokļa maksātājs nepamatoti samaksājis kā nodokli, kas kādā dalībvalstī tiek iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, ir tikušas tieši pārnestas uz pircēju. Tādēļ Savienības tiesībās ir aizliegts kādai dalībvalstij atteikties atmaksāt prettiesisku nodokli ar aizbildinājumu, ka nodokļa maksātāja nepamatoti samaksātās summas ir tikušas izlīdzinātas ar ietaupījumu, kas rodas, vienlaicīgi atceļot citus obligātos maksājumus, jo šāds izlīdzinājums no Savienības tiesību viedokļa nav uzskatāms par nepamatotu iedzīvošanos saistībā ar šo nodokli.

[Paraksti]